

Het Rijke Vlijmense Wielerveen

1943

Leo (Lei) Pepels (1921 - 2016)

Op bezoek bij de oudste (in 2011) nog levende winnaar

We zijn op weg naar de Heisteeg. Dit klinkt bekend, en het zou zomaar in Vlijmen kunnen zijn, maar we moeten iets verder van huis. Naar Limburg, Stein om precies te zijn. Want daar woont de oudste nog levende winnaar van de Ronde van Vlijmen. Negentig jaar oud en misschien niet meer zo vlug ter been, maar nog bijzonder kwiek van geest. Aan de telefoon, toen we onze afspraak maakten, zaten we al vlug midden in de wedstrijd. De demarrages waren niet van de lucht en de tegenstanders, allemaal sneller in de eindsprint, moesten eraf en werden genadeloos gelost. We hebben nogal wat vragen, dus dat kan nog wat gaan worden ! De oorlog zit in zwart-wit beelden in ons geheugen en het lijkt onbegrijpelijk, dat er überhaupt nog aan sport gedaan werd. Hoe ging dat ? Wat betekende sport in de oorlog ? Hoe werd er naar de sport en sporters gekeken ? Veranderde de sport de kijk op de bezetter ? Hoe zat het met de tewerkstelling in Duitsland ? Hoe kwamen de renners aan hun materiaal, want de Duitsers waren toch gek op onze fietsen ? Hoe ging het met het trainen, was er geen avondklok ? En hoe zat het met het vervoer, hoe kwamen de renners op de koersen ?

*Leo Pepels,
winnaar in 1943*

Leo Pepels, Lei op zijn Limburgs weet het nog precies. Hij begon met koersen in 1940 en werd lid van het de net opgerichte wielervereniging de Bergklimmers. Ieder jaar ging hij beter rijden. Helaas vielen zijn beste jaren (1943 – 1945) precies in de oorlog. Als hij op zijn praatstoel zit, is er geen houden meer aan, hij raakt maar niet uitgepraat over het wielrennen. Te midden van zijn immense archief (boeken, tijdschriften, foto's, prijzenkast) demarreert Lei vanaf het begin. Oef, er moet al meteen een tandje bij om hem te volgen ! Zijn enthousiasme over de wielersport spat er vanaf. Als eerste tovert hij een uniek relikwie te voorschijn : de beker voor de winnaar van de Ronde van Vlijmen

*De beker voor de winnaar
van de Ronde van Vlijmen...? '43
Vlaanderen : Achiel Buysse
Vlijmen : Leo Pepels*

van 1943 !

De Ronde van Vlijmen herinnert hij zich nog als was het gisteren. Een rondje over keitjes met vier bochten, finish in de Kerkstraat (nu Julianastraat). Hij zat voorop met 2 rappe mannen, Bosschenaar Tonny van den Dungen en Gerrit Blaauw, die beiden nog Nederlands kampioen bij de amateurs zouden worden (Tonny in 1943 en Gerrit in 1944). Langs het parcours stonden tussen het talrijke publiek de profs Gerrit Schulte en Toon Steenbakkers (de Rooie Toon) toe te kijken. Zij moedigden hem fel aan toen hij in de voorlaatste ronde de twee rappere mannen aan de achterzijde van het parcours (de Achterstraat, nu Wilhelminastraat) van zich afschudde. Huub Vinken, ook Limburger en eerder op de middag winnaar van de koers bij de nieuwelingen zwaaide met zijn bloemen en riep : “Nu jij nog !”, en inderdaad ook de tweede bloemtuil ging naar Limburg.

Eerder op de dag was Lei met de trein naar 's-Hertogenbosch gereisd. Daar werd allereerst in de Sint Jan naar de kerk gegaan. Vervolgens ging het op de fiets, onder het spoor door, naar Vlijmen. Hij reed op houten wielen. Materiaal was schaars, aluminium wielen waren niet te krijgen of onbetaalbaar, om over tubes maar te zwijgen. Die werden tig keer gerepareerd en was het loopvlak versleten, dan werd er een binnenband opgelijmd als nieuw loopvlak. Hij had het geluk om bij een transportbedrijf te werken, waardoor hij vrijgesteld werd van tewerkstelling in Duitsland. Bij de meeste koersen doken SS'ers en NSB-ers op, die de renners naar hun Ausweis vroegen, het legitimatiebewijs, dat bepaalde of je wel toestemming had om daar aanwezig te zijn, waar je je bevond. Niet alleen vanwege zijn sportieve prestaties is de oorlog voor Lei onvergetelijk gebleven. Onderweg naar de ronde van Hilversum werd op het station van Utrecht, waar hij moest overstappen, een jongen aangehouden. Die probeerde hard weg te rennen, maar hij kwam niet ver. Twee Gestapo's trokken hun pistool en schoten hem neer.

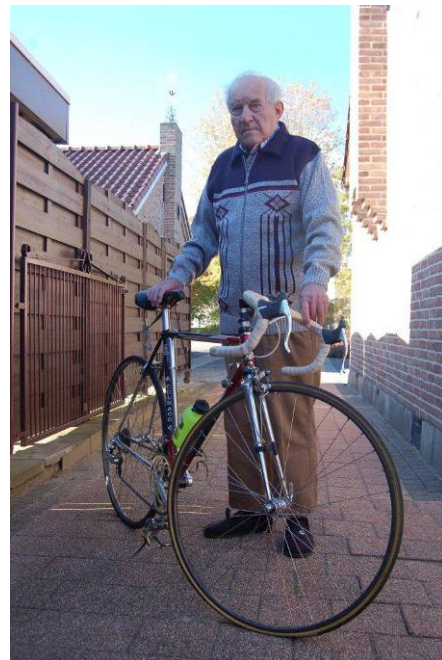
Hij trainde in het begin van zijn carrière veel met Jan Lambrichs (in 1939 8ste in de Tour), en later langs het kanaal (Zuid-Willemsvaart) van Stein naar den Bosch. En soms nog wel verder met Gerrit Schulte, Toon Steenbakkers en Cor Wijdenis naar Amsterdam, waar kilo's spek, op de rug meegenomen, werden afgeleverd. Dit omdat vervoer met de trein wel eens tot aanhouding, confiscatie of nog erger kon leiden.

Al in de oorlog werd hij onafhankelijke, een categorie waarbij zowel bij de amateurs als bij de beroepsrenners gekoerst kon worden. Zo wist hij in België vier koersen te winnen. Na de oorlog bleef hij als onafhankelijke rijden, hij werd pas professional toen hij in 1948 de eerste Ronde van Nederland mocht meedrijen. Lei maakte deel uit van een Limburgse ploeg, werkte zich als knecht van Albert van Schendel, Jan Lambrichs en

Huub (in Limburg veelal Sjaak genoemd) Sijen helemaal uit de naad, om er na afloop achter te komen, dat hij amper 90,- verdiend had. Toen gaf hij er de brui aan. Het bestaan als profrenner was te ongewis en leverde te weinig op om er behoorlijk van te kunnen leven.

Na zijn profloopbaan ging Lei motorrijden, vooral in terreinritten blonk hij uit. In 1960, toen zijn zoon Henri ging koersen, keerde hij terug in de wielersport, eerst als ploegleider bij Heijmans Motorsport als vertaler van de Nederlandse taal naar het Frans. Hij werd in 1981 wereldkampioen in de categorie Vrijzein (1981 bij La Roche) (België) nog wereldkampioen wist te worden.

Als de Nissan ons naar huis stuurt, duizelt het ons. We beseffen, dat lang niet alle vragen beantwoord zijn. We zouden nog dagen met Lei kunnen praten, weken in zijn archief rondlopen, en een boek over hem kunnen schrijven. Maar dat is (nu?) niet de bedoeling, het gaat over de Ronde van Vlijmen, en onderweg naar huis bedenk ik, dat we over de editie van 1943 en zijn winnaar best een aardig verhaaltje kunnen maken.

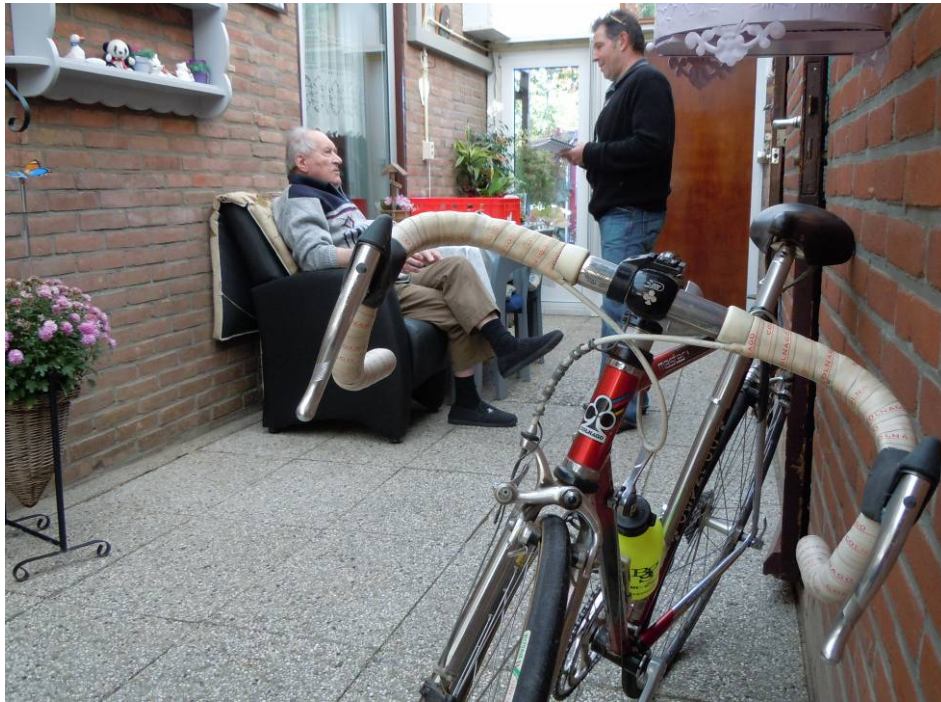

*De winnaar 68 jaar later !
(foto : Ad van Kessel) f.*

68 jaar later: de winnaar van 1943 vertelt (foto : Ad van Kessel)

Lei Pepels overleed op 16 augustus 2016 op 95-jarige leeftijd.

en vertelt verder (foto : Ad van Kessel)

Uitslag Ronde van Vlijmen 1943 (amateurs) :

1. Leo Pepels (Stein), 78 km. In 2 uur 14 min. 30sec.
2. Tonny van den Dungen, 's-Hertogenbosch
3. Gerrit Blaauw, Zaandam
4. op 800 mtr. Cas Kleefstra
5. Tonny van den Heuvel, 's-Hertogenbosch
13. op 1300 mtr. Toon van Bokhoven, Vlijmen

Luttele weken na de Ronde van Vlijmen werd nummer 2 Tonny van den Dungen Nederlands kampioen (part.coll.)

Bronnen :

- Stadsarchief 's-Hertogenbosch, Noord Brabantsch Dagblad-Het Huisgezin, Noord Brabantsche Courant, Nieuwe Brabantsche Courant.
- Het Nederlandse Wielrennen in 1940-1945, 2002, Bap van Breenen.
- www.dewielersite.nl
- Een eeuw Nederlandse Wielersport, 1980, Wim van Eyle.
- Honderd jaar wegrenners, Wim van Eyle, Jacques Burremans.
- Archief Leo Pepels
- Foto's ter plaatse : Ad van Kessel.